

Organiserad prostatacancer- testning

Sammanfattning av regionernas förstudier
och ställningstaganden till införande

Versionshantering

Datum	Beskrivning av förändring
2019-02-26	Version 1.0

Organiserad prostatacancertestning – Sammanfattning av regionernas förstudier och ställningstaganden till införande

Rapporten utgiven av RCC i samverkan

Februari 2019

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	4
Tolkning av regionernas ställningstaganden.....	4
Väg framåt.....	5
Sammanfattning av regionernas ställningstaganden	6
RCC Norr (Jämtland, Västerbotten, Västernorrland och Norrbotten).....	6
RCC Uppsala Örebro (Dalarna, Gävleborg, Värmland, Sörmland Uppsala, Västmanland och Örebro).....	6
RCC Stockholm-Gotland	6
RCC Sydöst (Kalmar, Östergötland och Jönköping).....	6
Västra Götalandsregionen	7
Region Halland	7
Region Skåne	7
Region Kronoberg	7
Region Blekinge	7

Bakgrund

RCC har i uppdrag att stödja de regioner som önskar organisera prostatacancer-testning av symtomfria män. Bakgrunden är att Socialstyrelsen avråder från screening för prostatacancer, men samtidigt anser att organiserad prostatacancer-testning kan leda till ökad kunskap och mer jämlik och effektiv diagnostik. RCC i samverkan har fastställt ett underlag om prostatacancer-diagnostik med rekommendationer för hur prostatacancer-testningen bör organiseras.

Samtliga regioner har under hösten och vintern 2018 gjort förstudier kring nuläget för PSA-testningen i regionen och vad som skulle krävas för en övergång till organiserad prostatacancer-testning enligt RCCs rekommendationer. Förstudiernas syfte är att utgöra en faktabakgrund inför regionernas ställningstagande till att införa organiserad prostatacancer-testning eller att avvakta.

Tolkning av regionernas ställningstaganden

Flera regioner ställer sig positiva till att påbörja projekt för att organisera prostatacancer-testningen. Flera regioner ser dock att de inte kan starta idag med befintlig resurssituation. Regionerna från sjukvårdsregionen Uppsala-Örebro ska delta i en gemensam workshop den 28 mars och därefter ta ställning.

Tabellen anger hur RCC har tolkat regionernas ställningstaganden till att organisera prostatacancer-testningen. Förstudier och ställningstaganden sammanfattas i nästa avsnitt. De finns publicerade i sin helhet på www.cancercentrum.se/samverkan/vara-uppdrag/prevention-och-tidig-upptackt/prostatacancer-testning

Sjukvårdsregion eller region	Ställningstagande
RCC Norr (gemensamt arbete för regionerna Jämtland, Västerbotten, Västernorrland och Norrbotten)	Avser göra projekt
RCC Uppsala Örebro (gemensamt arbete med regionerna Dalarna, Gävleborg, Värmland, Sörmland, Uppsala, Västmanland och Örebro)	Inte tagit ställning ännu
RCC Stockholm-Gotland	Avser göra projekt
RCC Sydöst (gemensamt arbete med regionerna Kalmar, Östergötland och Jönköping)	Positiva men inte just nu
Västra Götalandsregionen	Avser göra projekt
Region Halland	Avser inte göra projekt
Region Skåne	Avser göra projekt
Region Kronoberg	Avser inte göra projekt
Region Blekinge	Positiva men inte just nu

Väg framåt

Det är viktigt att de projekt som startar bedrivs på ett likartat sätt för att uppnå en jämlik vård. Därför är det viktigt att identifiera de delar som kan samordnas eller samutnyttjas. På så sätt sparas också resurser samtidigt som utvärdering, jämförelser och lärande mellan regionerna förenklas. Om projekten bedrivs på ett likartat sätt kan uppföljningen ligga till grund för ett framtida ställningstagande till prostatacancerscreening i Sverige.

Centralt för att uppnå detta är:

- Tillsättande av en nationell arbetsgrupp med en projektsamordnare som kan säkra kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte, ta fram nationellt informationsmaterial och hålla RCC:s riktlinjer för prostatacancertestning uppdaterade.
- Utveckling av ett generiskt administrativt system som alla regioner som vill kan ansluta till. Exempel på lämplig plattform är INCA-plattformen där det nu pågår ett arbete med att utveckla ett gemensamt kallelsesystem för att administrera screening för tarmcancer.
- Finansiellt stöd till de regioner som väljer att starta projekt.

Sammanfattning av regionernas ställningstaganden

RCC Norr (Jämtland, Västerbotten, Västernorrland och Norrbotten)

Sjukvårdsregionens viljeinriktning är att införa organiserad prostatacancertestning, men den konstaterar i likhet med det sjukvårdsregionala chefssamrådet för cancervården att ett breddinförande i nuläget inte är genomförbart utifrån tillgängliga resurser. Sjukvårdsregionen ska under 2019 planera och förbereda för att så snart som möjligt påbörja en organiserad prostatacancertestning för en mindre grupp av män.

RCC Norrs styrgrupp, med representation för samtliga regioner i norra sjukvårdsregionen (se [styrgruppens sammansättning](#)) står bakom ställningstagandet. Styrgruppen står även bakom chefssamrådets rekommendation att stödja ett nationellt datasystem för hantering av organiserad prostatacancertestning.

[Förstudie RCC Norr](#)

RCC Uppsala Örebro (Dalarna, Gävleborg, Värmland, Sörmland Uppsala, Västmanland och Örebro)

De ingående regionerna har en varierande testning och bemanning, och RCC Uppsala Örebro har haft för avsikt att samordna regionernas förstudier. Det har dock inte gått att sammanställa data från alla regioner inom svarstiden för förstudien. Regionerna planerar en gemensam workshop den 28 mars och vill avvakta sina interna diskussioner till dess. Efter detta kommer varje region att fatta egna beslut om införande.

[Förstudie RCC Uppsala Örebro](#)

RCC Stockholm-Gotland

RCC Stockholm Gotland har en projektgrupp som ska ta fram ett förslag till hur organiserad prostatacancertestning kan integreras med det vanliga diagnostikflödet. De planerar att använda STHLM3-testet för vissa grupper av män. Planerna för organiserad prostatacancertestning ingår i det regionala vårdprogram som fastslogs december 2018.

[Förstudie RCC Stockholm-Gotland](#)

RCC Sydöst (Kalmar, Östergötland och Jönköping)

Den regionala sjukvårdsledningen i sydöstra sjukvårdsregionen har tagit ett inriktningsbeslut att alla tre regioner ska samarbeta kring att långsiktigt ta fram en plan för framtida organisering av prostatacancertestningen. Hur det ska se ut och i vilken takt det ska införas är dock inte klarlagt utan förstudien kommer behöva bevaka hur andra regioner gör samt ännu mer kartlägga och analysera vilka personmässiga, tekniska och ekonomiska förutsättningar som finns i sydöstra sjukvårdsregionen.

[Förstudie RCC Sydöst](#)

Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen planerar att successivt införa organiserad testning. Preliminärt planeras start år 2020 med erbjudande till 50-åringar. Regionen gjorde redan 2017 en förstudie. Den har nu fördjupats med analys av kommunikation, jämlikhetsaspekter och etik.

[Förstudie Västra Götalandsregionen](#)

Region Halland

Region Halland anger att man planerar att följa Socialstyrelsens rekommendation att inte införa prostatacancerscreening. Man anger att man inte avser att införa organiserad prostatacancerstestning, men att man tänker arbeta med hälsocentralerna för att öka kunskapen om indikationen för testning och på så vis minska den oorganiserade testningen.

[Förstudie Region Halland](#)

Region Skåne

Hälso- och sjukvårdsregionen Skåne beslutade redan i juni 2018 att påbörja organisering av prostatacancerstestningen under 2019. En styrgrupp arbetar med projektet sedan hösten 2018 och en pilotstudie planeras under våren 2019. Man har i detalj studerat de tekniska och juridiska förutsättningarna för en helt digitaliserad kommunikation med de aktuella männen.

Förstudien föreslår styrgruppen för organiserad prostatacancerstestning att rekommendera start av ett projekt för utveckling, genomförande av pilot samt överlämning till drift och förvaltning.

[Förstudie Region Skåne](#)

Region Kronoberg

Region Kronoberg avser inte att i nuläget påbörja något projekt, men kommer ta upp frågan igen. De kommer tillsammans med Region Blekinge att arbeta för att förbättra och förtydliga information och öka följsamheten till det nationella vårdprogrammet för prostatacancer genom utökad arbete med primärvården.

[Förstudie Region Kronoberg](#)

Region Blekinge

Region Blekinge kommer att arbeta för att successivt införa organiserad prostatacancerstestning efter de förutsättningar som finns idag. Man kommer att följa det pilotprojekt som Region Skåne planerar att genomföra 2019-2020. Man kommer också att arbeta med följsamheten till det nationella vårdprogrammet för prostatacancer tillsammans med Region Kronoberg, se ovan.

[Förstudie Region Blekinge](#)

Regionala cancercentrum – landstingens och regionernas nationella samverkan inom cancervården.
Med patienter och närstående för hela människan, i dagens och framtidens cancervård.
www.cancercentrum.se